

Datganiad i'r wasg

Dyddiad: Dydd Iau, 1 Ebrill 2010

Teitl: Cyhoeddi'r penodiad cyntaf yn natblygiad y Coleg Ffederal

Mae Geraint Talfan Davies wedi cael ei gadarnhau'n Gadeirydd y Bwrdd Gweithredu Cysgodol ar gyfer y Coleg Ffederal, a fydd yn goruchwylio datblygiad cyfreithiol y coleg ffederal addysg uwch cyfrwng Cymraeg yn ystod y flwyddyn i ddod.

Yn strategaeth a chynllun addysg uwch Llywodraeth Cynulliad Cymru ar gyfer yr unfed ganrif ar hugain, *Er Mwyn Ein Dyfodol*, gofynnir i CCAUC sefydlu Bwrdd Gweithredu i roi'r trefniadau yn eu lle ar gyfer y Coleg Ffederal Cyfrwng Cymraeg, a fydd yn cynnal, datblygu a goruchwylio darpariaeth addysg uwch cyfrwng Cymraeg yng Nghymru.

Roedd hyn yn dilyn yr adroddiad a gyflwynwyd i Lywodraeth Cynulliad Cymru gan yr Athro Robin Williams yn 2009 a gynigiodd fodel ar gyfer y Coleg Ffederal.

Bydd y Bwrdd newydd hefyd yn datblygu trefniadau ar gyfer ymdrin â materion cyllido, ymgorffori'r Ganolfan Addysg Uwch Cyfrwng Cymraeg, strwythur rheoli a staffio'r Coleg Ffederal, a phenodi Cyngor Cenedlaethol newydd y Coleg Ffederal a throsglwyddo'r awenau iddo.

Meddai Geraint Talfan Davies: "Mae Adroddiad Williams yn cynnig strategaeth arloesol iawn ar gyfer datblygu addysg uwch cyfrwng Cymraeg. Gan weithio gyda thîm ymroddedig iawn o bobl, bydd yn ffraind i helpu i greu fframwaith a fydd yn gwireddu'r weledigaeth yn yr adroddiad."

Meddai'r Athro Philip Gummert, Prif Weithredwr CCAUC: "Rydw i'n hynod falch bod rhywun o statws a phrofiad Geraint Talfan Davies wedi cytuno i gadeirio'r Bwrdd Gweithredu.

"Yn ystod y misoedd nesaf fe fydd y Bwrdd Gweithredu'n gweithio ar y cytundeb cyfreithiol ac agweddau eraill a fydd yn galluogi'r Cyngor Cenedlaethol, fel corff llywodraethu'r Coleg Ffederal, i ddod i fodolaeth, a gwireddu uchelgais yr Athro Williams o weld y Coleg yn croesawu ei fyfyrwyr cyntaf ym mis Medi 2011."

Mae Addysg Uwch Cymru (AUC) wedi croesawu penodiad Geraint Talfan Davies hefyd. Meddai'r Athro Noel Lloyd, Cadeirydd AUC ac Is-Ganghellor Prifysgol Aberystwyth: "Rydym yn awyddus i fwrw ymlaen â'r agenda hwn a rhoi'r Coleg Ffederal ar ei draed ac rydw i'n siŵr y bydd profiad helaeth Geraint yn ein helpu i sicrhau newid sylweddol pellach yn natblygiad addysg uwch cyfrwng Cymraeg yn y blynyddoedd i ddod.

"Mae ehangu mynediad yn y maes hwn yn her sy'n gofyn am gydweithrediad amrywiaeth o gyrrff ac asiantaethau yng Nghymru, gan gynnwys ysgolion a cholegau yn ogystal â phrifysgolion."

Bydd Mr Davies yn parhau yn ei swyddi fel Cadeirydd y Sefydliad Materion Cymreig ac Opera Cenedlaethol Cymru tra bo'r gwaith yn mynd rhagddo, a bydd yn trosglwyddo'r awenau i'r Cyngor Cenedlaethol ym mis Mawrth 2011.

Nodiadau

CCAUC – cysylltwch ag: Emma Raczka, Rheolwr Cyfathrebu,
029 2068 2225 emma.raczka@hefcw.ac.uk

Corff Cyhoeddus a Noddir gan y Cynulliad yw **Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru** (CCAUC) sy'n gyfrifol am weinyddu'r cyllid a ddarperir gan Lywodraeth Cynulliad Cymru i gynnal:

- yr addysg a ddarperir mewn sefydliadau addysg uwch (SAUau);

- yr ymchwil a wneir gan SAUau; a
- chyrsgiau addysg uwch penodedig a ddarperir mewn sefydliadau addysg bellach.

Mae'r Cyngor hefyd yn gyfrifol am achredu darparwyr hyfforddiant cychwynnol ar gyfer athrawon ysgol ac am gomisiynu ymchwil i wella safonau athrawon a hyfforddiant athrawon.

Yn ogystal â'i gyfrifoldebau cyllido, mae'r Cyngor yn cynghori Llywodraeth Cynulliad Cymru ar anghenion ariannol, dyheadau a phryderon y sector addysg uwch yng Nghymru.

Mae **Geraint Talfan Davies** yn Gadeirydd y Sefydliad Materion Cymreig ac Opera Cenedlaethol Cymru. Bu'n Rheolwr BBC Cymru o 1990 i 2000. Wedi ymddeol o'r BBC mae ef wedi cynrychioli Cymru ar yr Awdurdod Radio.

Mae ef hefyd yn gyn-Gadeirydd Cyngor Celfyddydau Cymru, a bu'n Llywodraethwr Coleg Brenhinol Cerdd a Drama Cymru ac Athrofa Prifysgol Cymru Caerdydd (APCC). Ym myd y celfyddydau, bu'n Gadeirydd CBAT, yr Asiantaeth Celfyddydau ac Adfywio, ac yn aelod o fwrdd Gwobr Celfyddydau Gweledol Ryngwladol Artes Mundi, Canolfan Mileniwm Cymru, a Sgrin.

Mae ef hefyd yn gyfarwyddwr anweithredol gyda Glas Cymru Cyf. (Dŵr Cymru), yn Ymddiriedolwr gyda'r Ymddiriedolaeth Safonau Cyfryngau, ac yn Gymrawd Anrhydeddus APCC a RIBA.

Bydd y **Coleg Ffederal** yn endid cyfreithiol newydd ac annibynnol gyda Chyfansoddiad. Ni fydd yn endid daearyddol ac ni fydd yn gorff dyfarnu graddau, ond bydd yn gweithio gyda a thrwy'r sefydliadau addysg uwch presennol (ffederal). Ei genhadaeth fydd cynnal, datblygu a goruchwyllo darpariaeth cyfrwng Cymraeg mewn addysg uwch yng Nghymru.

Addysg Uwch Cymru yw'r corff sy'n cynrychioli penaethiaid sefydliadau addysg uwch Cymru, ac mae'n rhan o Brifysgolion y DU/Universities UK.